

Den historiske udvikling: Fra familieforsørgelse til offentlig forsørgelse

Hver 5. dansker i den arbejdsdygtige alder er på offentlig forsørgelse

Antallet af overførselsmodtagere i alderen 15-64 år er i dag på nogenlunde samme niveau som i slutningen af 90'erne. I dag er ca. 22 pct. af befolkningen i den arbejdsdygtige alder således på overførselsindkomst. Andelen toppede i 1995, hvor over 25½ pct. i den arbejdsdygtige alder var på overførselsindkomst. Analysen viser samtidig, at andelen i den arbejdsdygtige alder, der er forsørgede, har ligget forholdsvis stabilt omkring 26½ pct. siden 1960. Dette gælder også i 60'erne og 70'erne, hvor velfærdssystemet blev kraftigt udbygget.

af senioranalytiker **Erik Bjørsted** & chefanalytiker **Frederik I. Pedersen**

28. januar 2012

Analysens hovedkonklusioner

- Antallet af overførselsmodtagere i den arbejdsdygtige alder (15-64 år) er i dag nogenlunde på niveau med antallet fra slutningen af 90'erne – ca. 785.000 er således på offentlig forsørgelse. Opgørelsen er ekskl. folkepension, SU-modtagere og feriedagpenge.
- Siden krisens udbrud i 2008, er der kommet ca. 80.000 flere modtagere af overførselsindkomst. Dermed er godt en femtedel i den arbejdsdygtige alder i dag på overførselsindkomst.
- Andelen på overførselsindkomst toppede i 1995, hvor over en fjerdedel i den arbejdsdygtige alder var på overførselsindkomst. Andelen er siden da faldet igen.
- Opgørelsen viser, at andelen i den arbejdsdygtige alder, som ikke er i arbejde, og som enten forsørges af det offentlige eller forsørger sig selv, siden 1960 har ligget meget stabilt omkring 26½ pct. Der er således ikke kommet flere i samfundet på generel forsørgelse – forsørgerbyrden har blot ændret sig.
- Fra 1960 til 1972 (lige inden 1. oliekrise) voksede andelen i den arbejdsdygtige alder på overførselsindkomst fra 5 pct. til ca. 10,3 pct. Alligevel lå andelen i den arbejdsdygtige alder uden arbejde meget stabilt på ca. 26½ pct.

Kontakt

Senioranalytiker

Erik Bjørsted

Tlf. 33 55 77 15

Mobil 27 68 79 50

eb@ae.dk

Kommunikationschef

Janus Breck

Tlf. 33 55 77 25

Mobil 40 61 34 38

jb@ae.dk

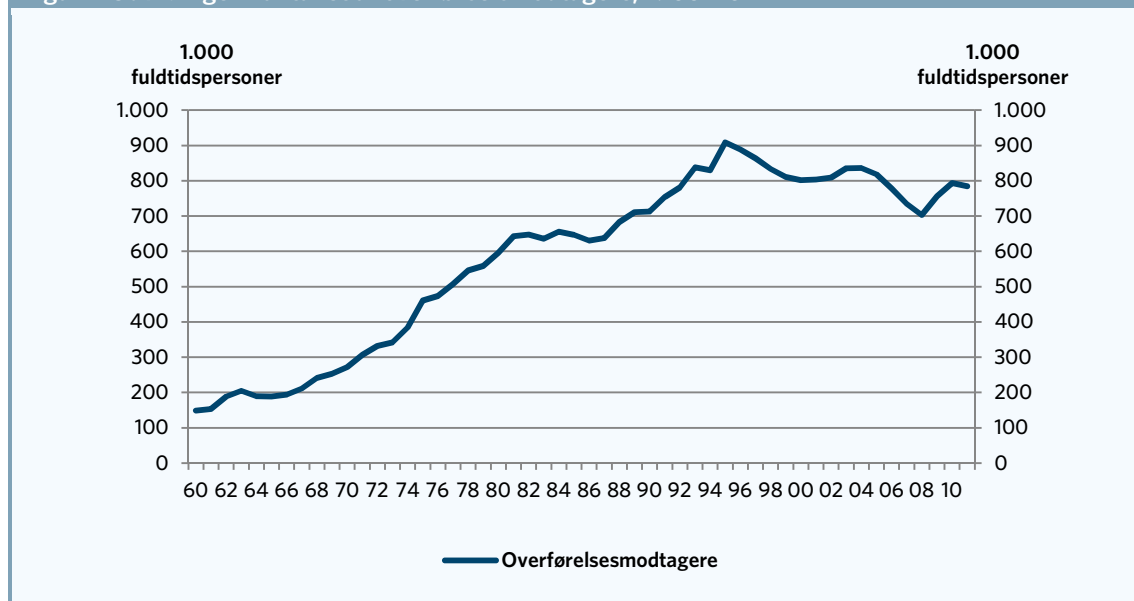
Overførselsmodtagere på samme niveau som i slutningen af 90'erne

Antallet af overførselsmodtagere i den arbejdsdygtige alder (15-64 år) er i dag på ca. 785.000 fuldtidspersoner, når man ser bort fra folkepensionister, SU-modtagere og personer på feriedagpenge. Det fremgår af figur 1, som viser udviklingen i antallet af overførselsmodtagere siden 1960.

Som det også fremgår af figur 1, toppede antallet af overførselsmodtagere i 1995, hvor der var godt 900.000 i den arbejdsdygtige alder på overførselsindkomst. Udviklingen op til 1995 afspejler dels, at man i 60'erne og 70'erne udbyggede velfærdsydelse, og dels at perioden 1973-1993 var stærkt præget af to oliekriser samt de syv magre år, som fulgte i kølvandet på kartoffelkuren i 1986.

Siden 1995 har der overordnet set været en faldende tendens i antallet af overførselsmodtagere, som midlertidigt blev afbrudt af den globale afmatning i begyndelsen af 00'erne og igen af den nuværende krise. Før Finanskrisen var antallet af overførselsmodtagere faktisk tilbage på niveauet fra slutningen af 80'erne på ca. 700.000 fuldtidspersoner i den arbejdsdygtige alder, men er altså siden 2008 vokset med ca. 80.000 fuldtidspersoner.

Figur 1. Udviklingen i antallet af overførselsmodtagere, 1960-2011

Anm.: Der ses på følgende ydelser: A-dagpenge, kontanthjælp, aktiverede, introduktionsydelse, revalideringsydelse, forrevalidering, sygedagpenge, ledighedsydelse, førtidspension, efterløn, overgangsydelse, arbejdsmarkedsorlov og barselsorlov.

Der ses alene på personer i alderen 15-64 år. Udviklingen i figuren er således ikke påvirket af nedsættelsen af pensionsalderen fra 67 til 65 år. Længere tilbage i tid indeholder overførselsmodtagerne også 65 og 66-årige. Der er korrigeret for disse aldersgrupper for med de aldersfordelinger der er opgøres i den registerbaserede arbejdsstyrke statistik (RAS).

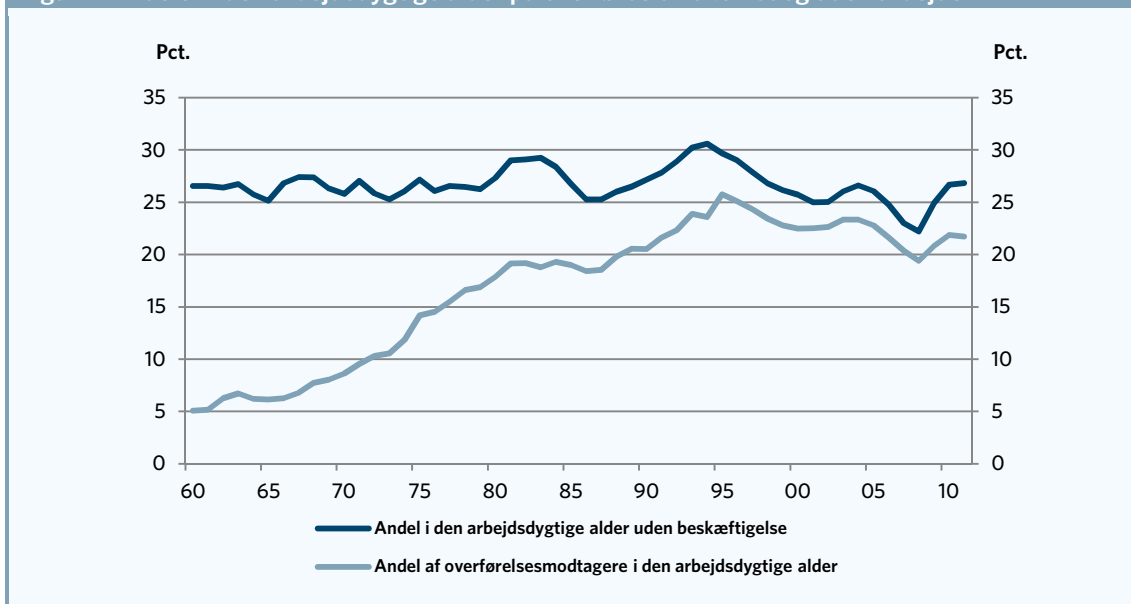
Beskæftigelsesministeriets database, Jobindsats har kun data tilbage til 2004. Data fra 1984-2004 er konstrueret ved at kæde Beskæftigelsesministeriets tal med udviklingen fra Den sammenhængende socialstatistik, korrigeret for personer over 65 år. Data før 1984 er en tilbageregning pba. tal fra Finansministeriet.

Kilde: AE på baggrund af Beskæftigelsesministeriet, Jobindsats samt Danmarks Statistik, RAS, den sammenhængende social statistik, ADAM's databank og Finansministeriet.

Ser man på antallet af overførselsmodtagere i den arbejdsdygtige alder i forhold til befolkningen mellem 15 og 64 år, svarer de ca. 785.000 overførselsmodtagere til, at ca. 22 pct. i den arbejdsdygtige alder i dag er på overførselsindkomst. Det fremgår af figur 2.

Andelen toppede ligesom antallet af overførselsmodtagere i 1995, hvor over en fjerdedel i den arbejdsdygtige alder var på overførselsindkomst.

Figur 2. Andelen i den arbejdsdygtige alder på overførselsindkomst og uden arbejde

Anm.: Der ses på følgende ydelser: A-dagpenge, kontanthjælp, aktiverede, introduktionsydelse, revalideringsydelse, forrevalidering, sygedagpenge, ledighedsydelse, førtidspension, efterløn, overgangsydelse, arbejdsmarkedsorlov og barselsorlov.

Der ses alene på personer i alderen 15-64 år. Udviklingen i figuren er således ikke påvirket af nedsættelsen af pensionsalderen fra 67 til 65 år. Længere tilbage i tid indeholder overførselsmodtagerne også 65 og 66-årige. Der er korrigeret for disse aldersgrupper for med de aldersfordelinger der er opgøres i den registerbaserede arbejdsstyrke statistik (RAS).

Beskæftigelsesministeriets database, Jobindsats har kun data tilbage til 2004. Data fra 1984-2004 er konstrueret ved at kæde Beskæftigelsesministeriets tal med udviklingen fra Den sammenhængende socialstatistik, korrigeret for personer over 65 år. Data før 1984 er en tilbageregning pba. tal fra Finansministeriet.

Kilde: AE på baggrund af Beskæftigelsesministeriet, Jobindsats samt Danmarks Statistik, RAS, den sammenhængende social statistik, ADAM's databank og Finansministeriet.

Figur 2 viser også, andelen i den arbejdsdygtige alder, som er uden arbejde, og som enten er på overførselsindkomst, bliver forsørget af familien eller forsørger sig selv. Forskellen mellem de to kurver er den gruppe i den arbejdsdygtige alder, som bliver forsørget af familien eller forsørger sig selv, og som det kan ses har der gennem hele perioden 1960-2011, faktisk været en andel i den arbejdsdygtige alder, som har forsørget sig selv.

At spændet blev mindre op gennem 60'erne og 70'erne afspejler, at samfundet gik fra selvforsørgelse til, at det offentlige tilbød forskellige typer overførselsindkomster, hvis man af den ene eller anden årsag ikke arbejdede.

Samtidig er det værd at bemærke, at andelen uden arbejde har ligget meget stabilt på 26½ pct. i perioden. Selv da man udbyggede velfærdssystemet i 60'erne og 70'erne, hvor markant flere kom på overførselsindkomst, voksede andelen i den arbejdsdygtige alder uden arbejde ikke.

Fra 1960 til 1972 (lige inden 1. oliekrise), voksede andelen i den arbejdsdygtige alder på overførselsindkomst fra 5 pct. til ca. 10,3 pct. Alligevel lå andelen i den arbejdsdygtige alder uden arbejde meget stabilt på ca. 26½ pct.